

Blijdorp is Vrienden dankbaar

Een schitterend winterzonnetje en een temperatuur rondom het vriespunt. Beter hadden de Vrienden van Blijdorp het half januari niet kunnen treffen bij de start van het jubileumjaar. Een jaar dat helemaal in het teken staat van het 50-jarig bestaan van deze vriendenvereniging met ruim 5500 leden.

De aftrap vond in het Oceanium plaats. Daarbij waren zo'n vierhonderd vrienden aanwezig. Een speciaal welkom is er voor mevrouw Joke Swaep, weduwe van eerste voorzitter Ben Swaep. Voorzitter Marcel Kreuger doet een indrukwekkende greep uit wat dankzij hun initiatief de afgelopen vijftig jaar tot stand is gekomen. Tot een eigen magazine en twee vriendenwinkels in de diergaarde aan toe. De Vrienden hebben zo'n 6 miljoen aan giften bijeengebracht. Genoemd worden de tijgerkreef, de gorillavervlijven, de vogelrots, Arctica, de gierenrots en het prachtige tropische Taman Indah in 1994, waar ook de olifanten een winterverblijf hebben.

Oudste olifant

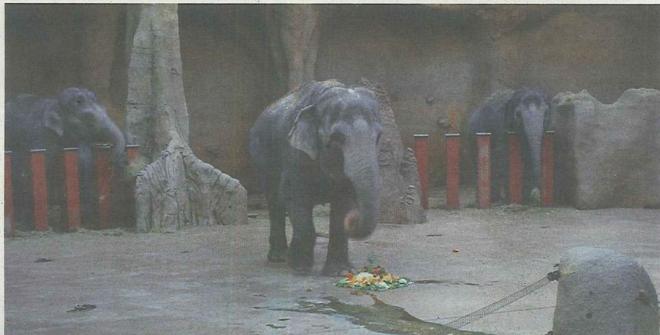
Op deze Vriendendag is er speciale aandacht voor Irma, de bekendste en oudste olifant van Blijdorp. Geboren in 1971 is zij sinds 1975, dankzij een bijdrage van 10.000 gulden van de Vrienden, één van de grootste publiekstrekkers. De 'matriarch' van Blijdorp wordt zij genoemd en sinds 13 januari mag zij zich ook Erelid van de Vrienden noemen. Daarbij hoort uiteraard een traktatie, een prachtige taart van groente en fruit. Directeur Marc spreekt zijn waardering uit voor de Vrienden. "Eind juni wordt het mooiste vlinderparadijs van Europa in Rotterdam geopend, Amazonica. Mogelijk dankzij de acties van de Vrienden, die een miljoen euro opleverden!" Tijdens een wandeling door de diertuin, waar het deze zondag opvallend druk is, kijkt Joke Swaep met trots hoe Irma van haar traktatie

geniet. "Blijdorp verkeerde vijftig jaar geleden echt in nood en ze konden steun en publiciteit goed gebruiken. De diergaarde hield elk jaar een persdiner, je had toen nog acht dagbladen in Rotterdam, en daar ontstond het idee van de Vrienden. Mijn man was de eerste voorzitter en Hein Waalwijk en Bertus Bruins secretaris en penningmeester. Ze benaderden bedrijven en de politiek om steun te krijgen en kregen veel reacties op publicaties. De Vrienden hadden na een jaar al 1000 leden. Als eerste werd de oude tuin opgeknapt. Je kon later ook 'bouwsteentjes' kopen, zoals voor het nachtdierenverblijf. Maar er werd ook geld uitgegeven aan dieren. Onder andere aan Irma en twee giraffen. Ja, mijn man had het er maar druk mee. Ik vergeleek het weleens met een huisarts. Zodra de telefoon ging, moest hij weg."

Leuke herinneringen heeft mevrouw aan de vele reises die werden (en nog steeds worden) georganiseerd. Maar ook aan de deelname aan evenementen. "Zo was er in Ahoy eens een driedaags evenement waarin alles op het gebied van dierenwelzijn en dergelijke bijeen was gebracht. Lenie 't Hart van de zeehonden was er ook."

Nieuwe Vrienden

Terwijl olifant Irma loopt te dolven met het inmiddels lege 'bord' vertellen Wil en Annemarie Peters uit Schiedam dat zij nu acht jaar donateur zijn. "Eerst hadden we een Blijdorp-abonnement. Nu geef je wat en je krijgt er ook nog wat voor terug, zoals de maandelijkse lezingen. Dan leer je van alles over dieren. Dit jaar zijn er ook weer excursies

Irma, de bekendste en oudste olifant van Blijdorp, kreeg als 'erelid' een prachtige taart van groente en fruit. Foto: Dick Riem Vis

naar andere diertuinen, ook in het buitenland. En ze organiseren altijd een zogenaamde 'zootijesmarkt', heel leuk." In de Riviera-hal treffen we Karel en Ria Hartsuiker. "Hoe lang wij lid zijn? Ik denk zo'n twintig jaar. Het lidmaatschap heb je zo uit. Na een interessante lezing kun je met je kaartje meteen door de diertuin wandelen", vertelt Karel, die zelf al lang actief is bij de plaatselijke jeugdnatuurwacht. Dankzij de Vrienden is er zoveel bijgebouwd. Maar ook is er aandacht voor de beplanting en laatst kwamen er weer nieuwe bruggetjes bij. De volière met Nederlandse weidevogels is ook heel mooi geworden", aldus Karel. Hij heeft nog een tip: "Geef je kinderen voor hun verjaardag het lidmaatschap van de Vrienden cadeau!"

Bab Riem Vis

Heeft u ook een vereniging met een leuk historisch verhaal? Meld dat dan op info@deoudrotterdammer.nl. Wij komen graag eens bij u langs.

Ruim 155 jaar Diergaarde Blijdorp

Als we de naam Blijdorp horen denken we uiteraard aan olifant Irma, maar ook aan het schattige ijsbeertje Vicks dat onlangs naar Zweden verhuisde en natuurlijk aan Bokito. De aap die het wereldnieuws haalde met zijn ontsnapping. Het drietal maakt deel uit van de geschiedenis van wat tot de beste diertuinen van de wereld wordt gerekend.

Vorig jaar september waren er allerlei activiteiten vanwege 155 jaar Diergaarde Blijdorp. Het was ook het jaar waarin Bokito voor een vijfde dochter zorgde en waarin de Zoovat-award werd verkregen voor duurzaamheid. Dit jaar gaat er weer van alles gebeuren. Zoals de vlindertuin Amazonica, een nieuw leeuwenverblijf, de restauratie van de oude entree en de dikhuidenvleugel en in september wordt een nieuwe olifantenteleg verwacht.

Spoortuintje

In 1855 waren het Georg van den Bergh en Frans van der Valk die op hun spoor-volksuintje, eigendom van de Hollandse IJzeren Spoorweg Maatschappij vlakbij station Delftse Poort, wat dieren gingen houden. Al snel werd een aangrenzende tuin met flink tuinhuis erbij getrokken. Er kwamen een hert, rendieren, vossen, een aap, tijgerkat, hyena en bruine beer bij. Later nog wat papegaaien, pauwen en pelikanen. Besloten werd een vereniging op te richten en vóór tien gulden per jaar kon men lid worden. Op 4 augustus 1856 gaf het Rotterdamse college toestemming er een echte diergaarde van te maken. De spoorwegen en zakenlieden waren royaal en in 1857 kreeg vereniging De Rotterdamse Diergaarde de Koninklijke goedkeuring. De toen 996 leden betaalden jaarlijks 25 gulden. Inmiddels was men verhuisd naar een terrein aan de Kruiskade, ook afgegaan door de spoorwegen. Op 18 mei 1857 was de opening. Het was toen nog een vereniging voor de 'gegoede stand'. Er kwam een feestzaal voor duizend personen, een lees- en dameszaal, een overdekt terras, maar ook de prachtige Victoria- en Flora-plantenserres die tot ver buiten onze landsgrenzen bekend werden. Gemaakt van glas en gietijzer,

zoals ook voor stationsoverkappingen in die tijd gebruikelijk. Er werden concerten gegeven, waarbij dienstbodes de onbezette plaatsen mochten innemen. Later mocht ook de 'werkende stand' voor 25 cent de diergaarde (via een aparte ingang) bezoeken. Bijzonder was de Prins Hendrikserr. Deze werd in 1878 vanuit Soestdijk overgebracht. Omstreeks de eeuwwisseling kwam er nog een kas met een rijk assortiment aan cactussen, agaven en een aquarium bij en in 1922 een zeeleeuwenbassin.

Crisisjaren

De crisisjaren zorgden voor financiële problemen en besloten werd de Koninklijke vereniging te ontbinden. Omdat de gemeente het terrein aan de Kruiskade nodig had voor de aanleg van een nieuwe verbindingsweg werd een grondruil aangegaan naar het huidige terrein in Blijdorp. Toen in het voorjaar van 1940 de verhuizing naar het fraaie ontwerp van architect Sybold van Ravesteyn net was gestart, vielen op vrijdag 10 mei achttien brandbommen op de oude diergaarde. Op de dag van het bombardement, 14 mei, werd de gehele diergaarde getroffen. Alles ging in vlammen op. Olifant Sonny liet zich gewillig uit het verblijf halen naar de nieuwe diergaarde. Andere dieren werden elders ondergebracht. Zoals de chimpansee Josefijntje en de orang-oetan Agam, die werden opgesloten in de toiletten van een café aan de Diergaardesingel. Andere dieren logeerden tijdelijk in de oude Haagse diertuin. Op 7 juli 1940 werd Diergaarde Blijdorp officieel in gebruik genomen. Ondanks voedselschaarste slaagde het personeel er in de levende have door de oorlog heen te loodsen.

De fraaie vormgegeven 47 meter hoge uitkijktoren, waaraan menig Rotterdammer warme herinneringen heeft, werd in 1972 gesloopt. Foto Voet